

### Jerzyki w Toruniu



[1]

**"Budki dla jerzyków za odpady PET" to projekt realizowany na terenie Gminy Miasta Toruń w ramach budżetu obywatelskiego.**

Celem projektu są: promocja i dbałość o środowisko naturalne poprzez zwiększenie liczby miejsc gniazdowania jerzyków, promocja ochrony prawnej jerzyków oraz wsparcie ponownego wykorzystania odpadów plastikowych.

W 2023 roku w ramach projektu zostanie zamontowanych **160 budek lęgowych** dla jerzyków: 80 szt. drewnianych i 80 szt. trocinobetonowych. Budki pojawią się na elewacjach budynków toruńskich szkół i przedszkoli, które zgłosiły udział w projekcie. Zawieszone zostaną pod nadzorem ornitologa.

Jerzyki są naturalnym wrogiem m.in. komarów, much i meszek, ale aktualnie tracą swoje siedliska poprzez liczne prace termomodernizacyjne i remontowe. Ptaki te zamieszkują budynki w mniejszych lub większych koloniach, stąd potrzeba wieszania co najmniej 4 budek obok siebie.

Jerzyki przylatują do nas w pierwszych dniach maja; kiedyś przylatywały wcześniej – w kwietniu „na świętego Jerzego”, stąd nazwa. Odlatują już w pierwszych dniach sierpnia, najpóźniej w połowie miesiąca. Wyprowadzają jeden lęg w roku. Gniazda zakładają w szczelinach wysokich budynków, takich jak wieże kościelne czy stare kamienice, a także w stropodachach. Licznie gniazdują w blokach i wieżowcach z wielkiej płyty, rzadziej w naturalnych, skalnych szczelinach lub dziuplach, coraz częściej za to w specjalnie dla nich instalowanych budkach lęgowych. Ze względu na specyficzny układ palców (wszystkie cztery „do przodu”) jerzyk nie może chodzić, natomiast doskonale przyczepia się do pionowych powierzchni.

Główną przyczyną spadku liczebności jerzyków są prace budowlane, a przede wszystkim ocieplanie budynków z równoczesnym zamykaniem otworów w stropodachach, które są w Polsce podstawowym siedliskiem jerzyków.

Jedną z najlepszych form pomocy jerzykom jest montaż specjalnie dla tego gatunku przeznaczonych skrzynek lęgowych. Budki, które będą montowane w ramach projektu w Toruniu, są zgodne z zaleceniami organizacji zajmujących się ochroną jerzyka w Europie i Polsce. Jerzyk, mimo iż jego masa wynosi zaledwie 45-55 g, nie jest wcale takim małym ptakiem. Rozpiętość jego skrzydeł to 40-44 cm, więc budka powinna mieć stosowne wymiary. Przypomnijmy jednak, że budki lęgowe są proponowane jako swoista rekompensata za utratę dotychczas zajmowanych miejsc gniazdowych.

*Fot. Małgorzata Litwin, wieża z budkami dla jerzyków*

### Odnosiniki:

[1] [https://torun.pl/sites/default/files/wieza\\_dla\\_jerzykow\\_gosia\\_litwin.jpg](https://torun.pl/sites/default/files/wieza_dla_jerzykow_gosia_litwin.jpg)